

Helse- og omsorgsdepartementet
v/Are Helseth
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Bredbuknesveien 50B
N-9520 GUOVDAGEAIDNU/KAUTOKEINO
Telefovdna +47 78 47 40 00
Telefáksa +47 78 47 40 90
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no
NO 974 760 347

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER
Karen Lovise Siri, +47 78 48 42 16
karen.lovise.siri@samediggi.no

DIN ČUJ./DERES REF.

MIN ČUJ./VÅR REF.

BEAIVI/DATO

06/1193 - 8

23.06.2006

Almmut go válddát oktavuoda/
Oppgís ved henvendelse

Unntatt offentlighet

Innspill til arbeidet med nasjonal helseplan

Viser til vårt møte 21.06.06 vedrørende Sametingets innspill til arbeidet med nasjonal helseplan.

Sametingets innspill til nasjonal helseplan tar utgangspunkt i Sametingets melding om samiske helse- og sosialtjenester av 1. juni 2005, og som beskriver strategisk helse og sosialpolitisk arbeid i Sametinget. Meldingen ble overlevert dere på høringskonferansen for nasjonal helseplan i Tromsø 29.05.06.

Samene har som et folk rett til med- og selvbestemmelse over sin kultur og samfunnsliv (jf. ILO-konvensjonen nr. 169 og Konvensjonen om sivile og politiske rettigheter art. 1). Av ILO-konvensjonen nr. 169 art. 25 følger også at utforming og gjennomføring av helsetjenester for urfolk skal skje under urfolks eget ansvar og kontroll, slik at urfolk kan nyte godt av så høy fysisk og mental helsemessig standard som mulig.

Sametinget helse- og sosialpolitikk bygger på en likeverdig helse- og sosialtjeneste til det samiske folk på lik linje med befolkningen for øvrig. Dette er et mål vi har felles med nasjonale myndigheter. Sametinget mener at grunnlaget for å sikre målsettingen om en likeverdig tjeneste er kunnskap om og kompetanse i flerkulturell forståelse og i samisk språk og kultur. Arbeidet må derfor ta utgangspunkt i dette.

Det er fortsatt et stort behov for kunnskap om, og kompetanse i flerkulturell forståelse og samisk språk og kultur hos helse- og sosialfaglig personell på alle nivåer. Sametinget mener derfor at arbeidet med å sikre dette må prioriteres.

Kvalitetssikringen av samisk helse- og sosialtjeneste er også i stor grad avhengig av enkeltpersoner, på alle nivå, med spesialkompetanse i eller en spesiell interesse for samisk språk og kultur. Sametinget ser det som vært viktig å løfte ansvaret fra enkeltpersoner og opp på et overordnet nivå.

En likeverdig helse og sosialtjeneste til det samiske folk, krever at det på sentralt nivå settes klare rammer for hvordan dette målet skal nås. Sametinget mener at sannsynligheten for realiseringen av en likeverdig helse- og sosialtjeneste vil øke gjennom blant annet å utvikle og systematisk ta i bruk flere forskjellige styringsverktøy.

Sametinget vil spesielt peke på:

- Sentrale myndigheter som har det overordnede ansvaret må sørge for at det samiske perspektivet ivaretas og etterspørres i alle prosesser, og at det blir ivarettatt i sentrale helse- og sosialpolitiske utredninger og styringsdokumenter. Dette innebærer at samiske brukeres behov og rett til tilrettelagte tjenester utredes og etterspørres kontinuerlig, fra planleggingsfasen, gjennom utredningsfasen og når beslutninger blir tatt.
- Videre må sentrale departement/myndigheter som koordinerer helse- og sosialpolitikk på et overordnet nivå gi klare føringer til regionale helseforetak, fylkeskommuner, kommuner og statlige institusjoner innen de ulike tjenestefelt om hvordan det samiske perspektivet skal implementeres og synliggjøres i alle plandokumenter.
- Det er også vesentlig at kontakten mellom forvaltningsnivåene og mellom ulike geografiske områder angående tiltak ovenfor den samiske befolkning styrkes, slik at det samiske perspektivet ikke bli uteglemt og fremstår som tilfeldig og ukoordinerte lokale initiativer på enkeltindividnivå.
- Forskning om samisk helse- og sosialforhold må styrkes for slik å få fram statistikk og beslutningsgrunnlag for fremtidig samisk helse- og sosialpolitikk. Det må utvikles måleindikatorer og kvalitetssikringsformer for å måle og sikre kvalitet på tjenestetilbudet til samiske pasienter. Tilsynsmyndigheter må gis redskaper og kompetanse til å kunne føre tilsyn med tjenestetilbudet i forhold til samisk språk og kultur.

Sametinget imøteser som avtalt et dokument om hvordan en likeverdig helse og sosialtjeneste til det samiske folk skal ivaretas i nasjonal helseplan, i forkant av vårt neste møte 15.08.06. Dokumentet vil bli behandlet konfidensielt fra Sametingets side.

På grunn av ferieavvikling bes dokumentet sendes til underdirektør Synnøve Solbakken, synnove.solbakken@samediggi.no.

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

Karen Lovise Siri

Lisbeth Vesterheim Skoglund